

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

ul. H. RAABEGO 13, 02-793 WARSZAWA, tel. 0-22 649-73-87, fax: 0-22 649-73-89

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MASZYN I SPRZĘTU BUDOWLANEGO ORAZ TRANSPORTOWEGO (CASCO MASZYN)

SPIS TREŚCI

Postanowienia ogólne.....	§ 1
Definicje.....	§ 2
Przedmiot i miejsce ubezpieczenia.....	§ 3
Zakres ubezpieczenia.....	§ 4
Zabezpieczenia przeciwkradzieżowe.....	§ 5
Wyłączenia odpowiedzialności.....	§ 6
Zawarcie umowy ubezpieczenia.....	§ 7
Czas trwania odpowiedzialności towarzystwa	§ 9
System ubezpieczenia	§ 10
Suma ubezpieczenia.....	§ 11
Składka ubezpieczeniowa.....	§ 12
Obowiązki Towarzystwa.....	§ 14
Obowiązki Ubezpieczającego.....	§ 15
Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania.....	§ 19
Wypłata odszkodowania	§ 25
Roszczenia regresowe	§ 26
Rozpatrywanie odwołań, skarg i zażaleń.....	§ 27

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej OWU, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” zwane dalej Towarzystwem, zawiera z Ubezpieczającym umowę ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego oraz transportowego zwanego dalej maszynami od utraty, uszkodzenia lub zniszczenia.
2. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek. W takim wypadku postanowienia niniejszych OWU dotyczące Ubezpieczającego odnoszą się do Ubezpieczonego, z wyjątkiem obowiązku zapłaty składki.
3. Zarzut Towarzystwa mający wpływ na jego odpowiedzialność może być podniesiony również przeciwko Ubezpieczonemu.
4. W porozumieniu z Ubezpieczającym, do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia z zastrzeżeniem, że wszelkie zmiany będą pisemnie odnotowane na polisie lub innych dokumentach ubezpieczenia, w formie dodatkowych klauzul lub załączników do polisy.

Definicje

§ 2

Użyte w niniejszych OWU pojęcia oznaczają:

- 1) akcja ratownicza - działania mające na celu ratowanie przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w szczególności działania Straży Pożarnej i Policji,
- 2) akt terrorystyczny - nielegalne działanie lub akcję organizowaną z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, indywidualną lub grupową, prowadzoną przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiejkolwiek organizacji lub rządu, skierowaną przeciwko osobom, obiektom lub społeczeństwu, mającą na celu wywarcie wpływu na rząd, wprowadzenie chaosu, zastraszanie ludności lub dezorganizację życia publicznego przy użyciu przemocy bądź groźby użycia przemocy,
- 3) franszyza redukcyjna - ustaloną w umowie ubezpieczenia kwotę lub wartość procentową, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania,
- 4) kradzież z włamaniem - dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń po uprzednim usunięciu siłą lub przy pomocy narzędzi pozostawiających ślady włamania istniejących zabezpieczeń lub po otwarciu istniejących zabezpieczeń przy użyciu podrobionego lub dopasowanego klucza, bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku,
- 5) maszyny - maszyny i sprzęt budowlany oraz transportowy, wykorzystywane przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego do prowadzonej przez niego działalności, które w rozumieniu obowiązujących przepisów o rachunkowości nie stanowią środków obrotowych,
- 6) nadubezpieczenie - gdy suma ubezpieczenia jest wyższa od wartości przedmiotu ubezpieczenia,
- 7) niedubezpieczenie - gdy suma ubezpieczenia jest niższa od wartości przedmiotu ubezpieczenia,
- 8) osoby bliskie - małżonka, konkubenta, konkubinę, dzieci w tym przysposobione lub przyjęte na wychowanie, pasierbów, rodziców, rodzeństwo, ojczyma, macochę, teściów, zięciów, synowe, dziadków, wnuków, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 9) osoby trzecie - wszystkie podmioty pozostające poza umową ubezpieczenia, nawet, jeżeli pozostawały lub pozostają w stosunkach umownych z osobami objętymi ubezpieczeniem,
- 10) pracownicy - osoby zatrudnione przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę, jak również osoby, które Ubezpieczony upoważnił do posługiwania się ubezpieczonymi rzeczami, ich pilnowania lub dozór miejsca ubezpieczenia, a także praktykanci lub wolontariusze, którym Ubezpieczony powierzył wykonywanie określonych czynności,
- 11) rabunek - zabór mienia w celu przywłaszczenia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczającego lub innej osoby uprawnionej przez Ubezpieczającego do sprawowania nadzoru nad przedmiotem ubezpieczenia,
- 12) rzeczoznawca - osobę mającą wysokie kwalifikacje i udokumentowane doświadczenie w określonej dziedzinie i specjalności zawodowej; posiadającą niniejszy tytuł na podstawie odpowiednich przepisów szczególnych,
- 13) sabotaż - nielegalne działania i akcje organizowane z pobudek ideologicznych lub politycznych, indywidualne lub grupowe, skierowane przeciwko osobom lub obiektom, mające na celu wywołanie zakłóceń w transporcie publicznym lub w pracy firm usługowych albo produkcyjnych,

- 14) stopień zużycia - określone procentowo ograniczenie zdolności użytkowych, funkcjonalnych lub technologicznych maszyn, ustalane w oparciu o normy zużycia stosowane w Towarzystwie,
- 15) szkoda - utratę bądź ubytek wartości ubezpieczonego mienia polegającą na utraceniu, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia; nie obejmuje strat o charakterze następczym, między innymi takich jak utrata zysku lub zwiększone koszty działalności będące następstwem szkody, utrata wartości rynkowej, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny oraz jakiegokolwiek inne kary o charakterze pieniężnym,
- 16) Ubezpieczający - podmiot będący członkiem Towarzystwa lub przystępujący do Towarzystwa będący osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, który zawarł umowę ubezpieczenia na podstawie OWU,
- 17) ubezpieczenie na sumy stałe - sumę ubezpieczenia odpowiadającą najwyższej, przewidywanej wartości ubezpieczonego mienia w okresie ubezpieczenia,
- 18) Ubezpieczony - podmiot, na którego rachunek zawarta została umowa ubezpieczenia na podstawie OWU,
- 19) wartość księgową brutto - księgową wartość początkową z uwzględnieniem obowiązujących przeszacowań,
- 20) wartość odtworzeniowa (nowa) - wartość odpowiadająca cenie nabycia przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, gatunku i rodzaju, wraz kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględnia się w cenie nabycia,
- 21) wartość rzeczywista - wartość ustaloną zgodnie z pkt 20, po potrąceniu stopnia zużycia, z zastrzeżeniem, że wartość maszyny nie może być wyższa od ceny rynkowej obowiązującej na rynku wtórnym (komisy lub inne podmioty specjalizujące się w obrocie sprzętem używanym),
- 22) zasada proporcji - zasadę polegającą na zmniejszeniu wysokości ustalonego odszkodowania proporcjonalnie w stosunku, w jakim suma ubezpieczenia pozostaje do wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody.

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia są określone w umowie maszyny po pomyślnym zakończeniu prób technicznych lub eksploatacyjnych oraz przyjęciu ich do eksploatacji, stanowiące własność Ubezpieczającego, bądź będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego, ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.
2. Maszyny określone w umowie ubezpieczenia są objęte ochroną w miejscu wymienionym w umowie, podczas eksploatacji, konserwacji, napraw lub remontów oraz montażu, demontażu, a także w miejscu czasowego przechowywania w trakcie prac wykonywanych w ramach działalności Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego poza miejscem wymienionym w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 5.
3. Ochroną ubezpieczeniową są objęte maszyny znajdujące się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres ubezpieczenia

§ 4

1. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody, które zaistniały w okresie i miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 3 ust.2, będące bezpośrednim skutkiem nagłego, nieprzewidzianego i niezależnego od woli Ubezpieczającego zdarzenia o charakterze losowym, z zastrzeżeniem wyłączeń zawartych w niniejszych OWU.
2. Z uwzględnieniem postanowień ust. 1 ubezpieczeniem objęte są szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku o ile zostały zachowane wymogi zabezpieczeń, o których mowa w §5.

3. W granicach sumy ubezpieczenia, Towarzystwo ponosi również odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w czasie akcji ratowniczej, prowadzonej w związku z wystąpieniem zdarzenia objętego umową ubezpieczenia, a także za udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania dostępnych Ubezpieczającemu środków w celu zmniejszenia powstałej szkody w przedmiocie ubezpieczenia i zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, oraz za udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie.

Zabezpieczenia przeciwkradzieżowe

§ 5

1. Ubezpieczone maszyny muszą znajdować się w obiektach budowlanych należycie zabezpieczonych, to znaczy: ściany, sufit, podłogi i dachy nie mogą posiadać niezabezpieczonych otworów, przez które możliwy jest dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania. Obiekty wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu, powłok z tworzyw sztucznych itp. materiałów (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty), nie są uważane za obiekty należycie zabezpieczone.
2. Wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do obiektu budowlanego powinny być zamknięte na zamek wielozapadkowy bądź kłódkę wielozastawkową. Przy drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło powinno być unieruchomione przy pomocy zasuwki u góry i u dołu od wewnętrznej strony obiektu. Oszklone drzwi powinny być na całej powierzchni zabezpieczone, co najmniej jednym z następujących antywłamaniowych zabezpieczeń: kratami, żaluzjami, roletami lub szybami warstwowymi. Przydatność antywłamaniowa szyb warstwowanych musi być potwierdzona świadectwem kwalifikacyjnym Instytutu Mechaniki Precyzyjnej, Instytutu Techniki Budowlanej lub Instytutu Szkła i Ceramiki. Drzwi oszklone nie mogą posiadać zamków, które można otworzyć z zewnątrz bez klucza, po uprzednim wybitciu szyby.
3. Okna i inne zewnętrzne otwory powinny być na całej powierzchni zabezpieczone, co najmniej jednym z następujących antywłamaniowych zabezpieczeń: kratami, żaluzjami, roletami, okiennicami stalowymi lub szybami warstwowymi. Przydatność antywłamaniowa szyb warstwowanych musi być potwierdzona świadectwem kwalifikacyjnym Instytutu Mechaniki Precyzyjnej, Instytutu Techniki Budowlanej lub Instytutu Szkła i Ceramiki.
4. Kraty, żaluzje, okiennice, szyby powinny być takiej konstrukcji i założone w taki sposób, aby przedostanie się do wnętrza obiektu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia. Ściany z płyt luksferowych (szklane profilowane cegielki) nie są otworami, o których wyżej mowa i nie ma obowiązku ich zabezpieczenia we wskazany wyżej sposób.
5. Jeżeli sztaby, skoble i zawiasy zewnętrzne nie są wmurowane w ścianę, muszą być przytwierdzone śrubami zaklinowanymi lub w inny sposób zamocowanymi od wewnątrz.
6. Postanowienia ust. 2 i 3 dotyczące dodatkowych zabezpieczeń oszklonych drzwi, okien i innych zewnętrznych otworów nie mają zastosowania w obiektach:
  - 1) stale dozorowanych,
  - 2) zaopatrzonych w czynne elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno - alarmowe.
7. Na zewnątrz obiektów budowlanych mogą być przechowywane:
  - 1) maszyny, których gabaryty lub masa własna nie pozwalają na umieszczenie ich w obiektach budowlanych zabezpieczonych zgodnie z postanowieniami ust. 1-6,
  - 2) maszyny w trakcie prac wykonywanych poza miejscem wymienionym w umowie ubezpieczenia w ramach działalności Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, o ile nie jest możliwe umieszczenie ich w obiektach budowlanych zabezpieczonych zgodnie z postanowieniami ust. 1-6, z zastrzeżeniem postanowień ust. 8.
8. Przy ubezpieczaniu maszyn przechowywanych na zewnątrz obiektów budowlanych, za należyte zabezpieczenie uważa się

- teren ogrodzony parkanem z siatki drucianej lub murowanym, względnie drewnianym lub żelbetowym płotem, objęty całodobową bezpośrednią ochroną fizyczną i oświetlony w porze nocnej; wjazd na teren powinien być zabezpieczony zamykanym szlabanem, bramą lub barierą. Wewnątrz maszyn nie mogą być pozostawione kluczyki a wszystkie drzwi w maszynach krytych powinny być zamknięte na zamek lub zabezpieczone, co najmniej w sposób przewidziany przez producenta.
9. Klucze zapasowe do obiektów/zamknięć terenu z ubezpieczonym mieniem oraz kluczyki do ubezpieczanych maszyn muszą być przechowywane w sposób zabezpieczający je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym. W razie zaginięcia kluczy (także zapasowych) Ubezpieczający, po powzięciu o tym wiadomości, obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zamknięcia.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 6

1. Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego, pracowników lub osoby bliskie;
  - 2) wyrządzone pod wpływem alkoholu, środków odurzających, psychotropowych lub innych podobnie działających przez Ubezpieczającego, pracowników lub osoby bliskie;
  - 3) powstałe wskutek obsługi maszyn przez osoby nieposiadające wymaganych uprawnień lub odpowiedniego przeszkolenia, o ile posiadanie takich uprawnień jest wymagane;
  - 4) powstałe w związku z działaniami wojennymi, stanem wyjątkowym, stanem wojennym, zamieszkami społecznymi, strajkami, sabotażem;
  - 5) spowodowane działaniem promieniowania jonizacyjnego lub skażeniem radioaktywnym, bez względu na to, czy źródłem ich jest paliwo jądrowe, czy jakiegokolwiek odpady promieniotwórcze powstałe w wyniku reakcji rozpadu, albo syntezy jądrowej;
  - 6) spowodowane skażeniem, zanieczyszczeniem lub przesiąknięciem, chyba że powstały one w ubezpieczonym mieniu wskutek innego zdarzenia niewyłączonego z zakresu ubezpieczenia;
  - 7) powstałe w mieniu zatrzymanym, skonfiskowanym, zajęтым lub zarekwirowanym przez odpowiednie władze lub organy państwa;
  - 8) w maszynach przeznaczonych do kasacji albo sprzedaży na złom lub wycofanych z eksploatacji;
  - 9) związane z aktem terrorystycznym, chyba że umówiono się inaczej.
2. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
  - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej;
  - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
3. Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód:
  - 1) za które na mocy przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialny jest producent, sprzedawca lub osoba dokonująca naprawy, konserwacji lub przeglądu;
  - 2) powstałych wskutek doświadczenia lub eksperymentu przeprowadzonego w (nadzwyczajnych) skrajnie niekorzystnych dla danej maszyny warunkach, stworzonych specjalnie na potrzeby danego doświadczenia lub eksperymentu;
  - 3) powstałych w wyniku naturalnego zużycia albo długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyny, w tym wskutek kawitacji, erozji, korozji, tworzenia się kamienia kotłowego, szlamu i innych osadów, działania środków żrących lub starzenia się instalacji;
  - 4) powstałych w wyniku niewyjaśnionego zniknięcia lub których powstanie zostało ujawnione dopiero podczas przeprowadzenia inwentaryzacji;
  - 5) powstałych wskutek defraudacji, fałszerstwa, oszustwa, pod-

stępu, poświadczenia nieprawdy, sprzeniewierzenia, szantażu, wprowadzenia w błąd, wykorzystania pozostawiania w błędzie, wyłudzenia;

- 6) w wymiernalnych narzędziach wszelkiego rodzaju, takich jak wiertła, rozdrabniarki, formy odlewnicze, noże, ostrza i brzeszczoty, piły, kamienie i stemple;
  - 7) w taśmach przesyłowych, sitach i węzłach, ogumieniu, okładzinach, opaskach z tkanin i tworzyw sztucznych, szczotkach, linach, łańcuchach, pasach, częściach szklanych i ceramicznych, podmurówkach, wymurówkach oraz obudowach i rusztach pieców oraz palenisk, a także dyszach palników oraz innych, których czas prawidłowego funkcjonowania jest krótszy od trwałości maszyny;
  - 8) w pojazdach podlegających rejestracji stosownie do aktualnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących ruchu drogowego;
  - 9) w statkach powietrznych, statkach lub innych obiektach pływających;
  - 10) będących następstwem nieprzeprowadzonych zabiegów konserwacyjno - remontowych wymaganych przez obowiązujące przepisy lub zalecenia producentów;
  - 11) o charakterze estetycznym, nieograniczających w żaden sposób funkcjonalności;
  - 12) w maszynach eksploatowanych pod ziemią oraz w ich elementach;
  - 13) w środkach eksploatacyjnych wszelkiego rodzaju, takich jak paliwo, gaz, płyny chłodzące, katalizatory, płyny i środki smarne, z wyjątkiem olejów w transformatorach i wyłącznikach, które pełnią rolę izolacyjną;
  - 14) wynikłych z niedziałania, nieprawidłowego działania lub nieprawidłowego zastosowania maszyn, oprogramowania lub nośników informacji używanych w dowolnym elektronicznym urządzeniu, systemie (np. w komputerze, sterowniku mikroprocesorowym, układzie scalonym) lub sieci, a także wynikłych wskutek niedostępności, utraty lub zniekształceniu informacji przechowywanej lub przetwarzanej przez maszyny, oprogramowanie lub nośnik informacji, używane w dowolnym elektronicznym urządzeniu, systemie lub sieci, chyba że w następstwie wystąpiło inne zdarzenie niewyłączone z zakresu ubezpieczenia; wówczas Towarzystwo ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki takiego zdarzenia.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody spowodowane wadami lub uszkodzeniami istniejącymi w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczający wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 7

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku, sporządzonego na formularzu Towarzystwa, wypełnionego i złożonego przez Ubezpieczającego w Towarzystwie, bądź u osoby upoważnionej przez Towarzystwo do przyjmowania wniosków o ubezpieczenie i zawierania umów ubezpieczenia.
2. Wniosek o ubezpieczenie powinien zawierać, co najmniej, następujące informacje:
  - 1) okres ubezpieczenia;
  - 2) nazwę, siedzibę i REGON Ubezpieczającego, a także nazwę, siedzibę i REGON Ubezpieczonego, o ile umowa ubezpieczenia ma być zawarta na cudzy rachunek;
  - 3) miejsce ubezpieczenia;
  - 4) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia, w tym opis maszyny obejmujący: cechy charakterystyczne, nazwę producenta, nazwę i typ maszyny, rok produkcji, nr fabryczny;
  - 6) wnioskowane sumy ubezpieczenia;
  - 7) dotychczasowy przebieg ubezpieczeń za ostatnie 5 lat (liczba, przyczyny i wielkość roszczeń oraz wypłaconych odszkodowań, z podziałem na poszczególne lata, nazwy ubezpieczycieli);
  - 8) informacje o zdarzeniach zaistniałych w ciągu ostatnich

- 5 lat, które były lub mogły być przyczyną szkody;
- 9) propozycję ustaleń dodatkowych lub odmiennych od postanowień niniejszych, OWU, jeżeli Ubezpieczający wnosi o ich wprowadzenie do umowy ubezpieczenia.
3. W przypadku wskazania przez Ubezpieczającego kilku miejsc ubezpieczenia, Ubezpieczający obowiązany jest złożyć wniosek dla każdego z miejsc ubezpieczenia lub dołączyć do jednego wniosku o ubezpieczenie wykaz tych miejsc, podając w odrębnych załącznikach dla każdego z nich informacje, o których mowa w ust. 2.
  4. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo zapytywało we wniosku albo w innych pismach przed zawarciem umowy.
  5. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
  6. W przypadku, gdy wniosek nie zawiera danych określonych we wniosku lub został sporządzony wadliwie, albo dla zawarcia umowy ubezpieczenia niezbędne są dodatkowe informacje, Ubezpieczający zobowiązany jest do uzupełnienia wniosku na wezwanie Towarzystwa.
  7. Jeżeli Towarzystwo zawarło umowę ubezpieczenia pomimo braku odpowiedzi Ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności przyjmuje się za nieistotne.
  8. Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.
  9. Suma ubezpieczenia z tytułu zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową znajduje się na polisie lub innym dokumencie ubezpieczenia.

§ 8

1. Na Ubezpieczającym oraz na Ubezpieczonym, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek, spoczywa obowiązek:
  - 1) podania wszystkich znanych sobie okoliczności, o które Towarzystwo zapytywało w formularzu wniosku o ubezpieczenie lub innych pismach przed zawarciem umowy ubezpieczenia oraz zawiadomienia o zmianach tych okoliczności niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości,
  - 2) informowania niezwłocznie Towarzystwa o zjawisku okoliczności zwiększających prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzeń objętych ochroną takich jak:
    - a) zmiana profilu i zakresu działalności,
    - b) usunięcie, zmniejszenie lub awaria zabezpieczeń istniejących w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia,
    - c) rozpoczęcie remontu, modernizacji lub przebudowy ubezpieczonego mienia lub obiektu z ubezpieczonym mieniem,
    - d) zakończenie, przerwanie na okres powyżej 30 dni prowadzonej działalności,
    - e) utrata kluczy, sterowników, kart dostępu do miejsca przechowywania ubezpieczonego mienia,
  - 3) przestrzegania zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia przepisów bezpieczeństwa, mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu szkody, a także ogólnie obowiązujących przepisów prawa, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawa budowlanego, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, ochrony osób i mienia, rachunkowości, podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, wraz z aktami wykonawczymi,
  - 4) informowania Towarzystwa o zmianach adresu, w przeciwnym razie pisma Towarzystwa wysyłane pod ostatni znany adres wywołują skutki prawne od chwili, w której doszłyby, gdyby Ubezpieczający nie zmienił adresu.
2. Jeżeli Ubezpieczający podał niezgodne ze stanem faktycznym okoliczności lub zataił fakty istotne do oceny ryzyka, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia objętego ochroną,

3. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek wskazany w ust. 1 pkt 1, 2 i 4 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności mu znane.
4. Jeżeli Ubezpieczający zawarł umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek, wówczas obowiązany jest poinformować Ubezpieczonego o treści zawartej umowy.

Czas trwania odpowiedzialności towarzystwa

§ 9

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy lub na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. O ile nie umówiono się inaczej odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia wskazanego w polisie, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
3. Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, lub w terminie 7 dni jeżeli jest przedsiębiorcą, licząc od dnia jej zawarcia, jednak wyłącznie w przypadku zawarcia umowy na okres dłuższy niż 6 miesięcy.
4. Ubezpieczający może rozwiązać umowę ubezpieczenia z zachowaniem 7-dniowego terminu wypowiedzenia, w razie nieudzielenia przez Towarzystwo Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu informacji przewidzianych przepisami prawa dotyczących umowy ubezpieczenia, o które Ubezpieczający lub Ubezpieczony zwrócił się na piśmie.
5. Towarzystwo może rozwiązać umowę ubezpieczenia:
  - 1) z zachowaniem 7 - dniowego terminu wypowiedzenia, w razie:
    - a) podania przez Ubezpieczającego nieprawdziwych okoliczności istotnych dla oceny prawdopodobieństwa wystąpienia szkody lub jej rozmiaru, o które Towarzystwo zapytywało w formularzu wniosku o ubezpieczenie, lub niepoinformowania Towarzystwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego o zaistnieniu takich okoliczności w czasie trwania umowy ubezpieczenia,
    - b) zawnionego spowodowania zdarzenia ubezpieczeniowego przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego,
    - c) uzasadnionego podejrzenia wyłudzenia lub usiłowania wyłudzenia odszkodowania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli Towarzystwo złożyło w tej sprawie zawiadomienie do organów ścigania,
    - d) niewykonania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego obowiązków określonych w § 16 ust. 1 pkt 2, 3 i 4 OWU,
  - 2) ze skutkiem natychmiastowym – jeżeli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki za ubezpieczenie lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie.
6. W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, jeżeli po upływie terminu Towarzystwo wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zaznaczeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
7. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
8. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw i obowiązków wymaga zgody Towarzystwa.
9. Jeżeli prawa i obowiązki, o których mowa w ust. 8 nie zostały przeniesione na nabywcę tego przedmiotu, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
10. W razie przejścia praw z umowy ubezpieczenia zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki za ubezpieczenie przypadające

- za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
11. Towarzystwo może od umowy odstąpić w ciągu miesiąca od ujawnienia okoliczności zwiększającej prawdopodobieństwo zdarzenia w taki sposób, że gdyby Towarzystwo wiedziało o tej okoliczności nie zawarłoby umowy ubezpieczenia.
  12. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu:
    - 1) z upływem okresu ubezpieczenia,
    - 2) z wyczerpaniem się sumy ubezpieczenia,
    - 3) z dniem odstąpienia od umowy lub z upływem okresu jej wypowiedzenia,
    - 4) z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę, o ile nie umówiono się inaczej.
  13. Umowa ubezpieczenia może ulec rozwiązaniu z chwilą ustania członkostwa w Towarzystwie.

System ubezpieczenia

§ 10

Umowa ubezpieczenia zawierana jest wyłącznie w systemie na sumy stałe.

Suma ubezpieczenia

§ 11

1. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać kosztom zastąpienia ubezpieczonej maszyny przez maszynę tego samego rodzaju, typu, mocy i wydajności, z uwzględnieniem kosztów transportu, montażu i demontażu oraz opłat celnych i innych tego typu należności, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego i lotniczego, chyba że umowa stanowi inaczej.
2. Określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczeniowej Towarzystwa w okresie ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia podlega zmniejszeniu o wypłacone odszkodowania.
4. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonej maszyny wskutek jej modernizacji lub naprawy po zaistniałej szkodzie, Ubezpieczający zobowiązany jest dokonać doubezpieczenia, poprzez zawarcie uzupełniającej umowy ubezpieczenia.
5. Ubezpieczający będący podatnikiem podatku VAT ustala sumy ubezpieczenia według wartości netto (bez podatku VAT).

Składka ubezpieczeniowa

§ 12

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy Taryfę Stawek za ubezpieczenie maszyn i sprzętu budowlanego oraz transportowego uwzględniając: wysokość sumy ubezpieczenia, dotychczasowy przebieg ubezpieczenia, przedmiot i zakres ubezpieczenia, rodzaj ubezpieczonego mienia, rodzaj stosowanych środków zabezpieczenia, warunki płatności składki oraz przeprowadzoną ocenę ryzyka.
2. Kryteria określone w ust. 1 mogą powodować wyższą lub niższą składkę.
3. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą zwiększenie prawdopodobieństwa zdarzenia, Towarzystwo może zażądać zwiększenia składki, z zastrzeżeniem § 9 ust. 7, od momentu, gdy wystąpiła ta okoliczność, nie wcześniej jednak, niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia.
4. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od określonych w OWU, wysokość składki ustalana jest indywidualnie w uzgodnieniu z Ubezpieczającym.
5. Na wniosek Ubezpieczającego składka może być rozłożona na raty.
6. Termin płatności rat i ich wysokość muszą być oznaczone w polisie.
7. Dniem zapłaty składki jest dzień:
  - 1) uznania rachunku bankowego Towarzystwa pełną kwotą należnej składki lub dzień wpłacenia pełnej kwoty należnej składki w kasie Towarzystwa,

- 2) wręczenia pełnej kwoty należnej składki pośrednikowi ubezpieczeniowemu odpowiednio umocowanemu przez Towarzystwo,
  - 3) postanowienia pkt. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do raty składki.
8. W ubezpieczeniach krótkoterminowych składka płatna jest jednorazowo.
  9. Składka za zawarcie umowy uzupełniającej naliczana jest proporcjonalnie do końca okresu ubezpieczenia (metodą „pro rata temporis”).
  10. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 12.
  11. Zwrot składki, o którym mowa w ust. 10 następuje na pisemny wniosek Ubezpieczającego po przedłożeniu dokumentu potwierdzającego wygaśnięcie stosunku ubezpieczenia oraz oryginału polisy.
  12. Zwrot składki nie przysługuje, gdy:
    - 1) została wyczerpana suma ubezpieczenia na skutek wypłaty odszkodowań,
    - 2) nastąpiła wypłata odszkodowania za szkodę całkowitą.
  13. Wysokość składki podlegającej zwrotowi wynosi 1/365 kwoty składki rocznej za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, a podstawę naliczenia składki stanowi niewykorzystana suma ubezpieczenia.
  14. Jeżeli umowa ubezpieczenia zawarta była na inny okres, niż 12 miesięcy, zasady określone w ust. 13 stosuje się odpowiednio.
  15. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwiązanie nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
  16. Składka nie podlega indeksacji.

§ 13

1. Ubezpieczającemu mogą przysługiwać zniżki składki w szczególności z tytułu:
  - 1) umowy ubezpieczenia zawartej na okres krótszy niż 12 miesięcy;
  - 2) okresu postoju;
  - 3) liczby ubezpieczonych maszyn.
2. Towarzystwo może stosować wyższą składkę w szczególności z tytułu:
  - 1) zwiększonego prawdopodobieństwa powstania szkody;
  - 2) zniesienia franszyzy redukcyjnej, jeżeli ustalono taką możliwość;
  - 3) rozłożenia zapłaty składki na raty.

Obowiązki Towarzystwa

§ 14

1. Towarzystwo, na żądanie Ubezpieczającego, obowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
2. Po otrzymaniu zawiadomienia od Ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego o zaistnieniu szkody, Towarzystwo w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia obowiązane jest do poinformowania o tym fakcie Ubezpieczającego oraz do podjęcia postępowania odszkodowawczego i poinformowania Ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego jakie dokumenty należy złożyć celem ustalenia odpowiedzialności, odszkodowania lub świadczenia.

Obowiązki Ubezpieczającego

§ 15

Ubezpieczający obowiązany jest do:

- 1) zgłaszania zmian okoliczności, o których Ubezpieczający informował Towarzystwo przed zawarciem umowy ubezpieczenia, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości;

- 2) informowania Towarzystwa o zmianie adresu siedziby firmy lub miejsca prowadzonej działalności;
- 3) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do którego usunięcia pisemnie zobowiązało go Towarzystwo (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które spowodowało szkodę w terminie wcześniejszym;
- 4) przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów prawa budowlanego, o ochronie przeciwpożarowej, prawa pracy, a także dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, jak również zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania maszyn;
- 5) konserwacji i dbałości o przewody i urządzenia doprowadzające i odprowadzające wodę, parę wodną lub inne ciecze oraz stosowania w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń narażonych na jego działanie;
- 6) umożliwienia Towarzystwu dostępu do ubezpieczonych maszyn oraz przedstawienia dokumentów związanych z ich eksploatacją, a w szczególności:
  - a) dowodu zakupu;
  - b) dokumentacji techniczno - ruchowej;
  - c) protokołów pomiarów i prób eksploatacyjnych;
  - d) protokołów remontów i badań poremontowych;
- 7) prowadzenia ewidencji księgowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, a także do należytego przechowywania i chronienia tej dokumentacji przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub zaginięciem, w sposób umożliwiający – w przypadku powstania szkody – bezsporne ustalenie jej wysokości, z zastrzeżeniem obowiązków określonych w § 17 niniejszych OWU dla przedsiębiorców rozliczających się na podstawie zryczałtowanego podatku od przychodu;
- 8) umożliwienia przedstawicielowi Towarzystwa podjęcia czynności niezbędnych do oceny ryzyka, w tym udzielenia pomocy przy lustracji miejsca ubezpieczenia zarówno przed zawarciem, jak i w trakcie trwania umowy ubezpieczenia oraz po zakończeniu okresu ubezpieczenia, jeżeli czynności te są niezbędne do prawidłowej likwidacji szkody.

§ 16

1. W razie powstania szkody mogącej powodować odpowiedzialność ubezpieczeniową Towarzystwa, Ubezpieczający obowiązany jest do:
  - 1) zawiadomienia na piśmie właściwej jednostki terenowej Towarzystwa o powstaniu szkody, najpóźniej w ciągu 2 dni roboczych od jej powstania lub uzyskania o niej informacji, z podaniem w zgłoszeniu jej przyczyny, przedmiotu, zakresu, szacunkowej wysokości oraz miejsca jej powstania;
  - 2) niezwłocznego powiadomienia policji, jeżeli istnieje podejrzenie, że utrata, zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia nastąpiło w rezultacie świadomego działania, którego celem było wyrządzenie szkody lub też w razie istnienia innych znamion przestępstwa;
  - 3) podjęcia wszelkich działań zmierzających do ograniczenia jej rozmiarów oraz zabezpieczenia przed szkodą mienia bezpośrednio zagrożonego;
  - 4) niezmienniania stanu faktycznego w miejscu szkody, w tym zachowania uszkodzonego mienia i udostępnienia go przedstawicielowi Towarzystwa w celu przeprowadzenia oględzin, chyba że podjęto niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenie rozmiaru szkody; postanowienie to nie obowiązuje, jeżeli Towarzystwo nie podjęło czynności związanych z likwidacją szkody w ciągu 3 dni roboczych od daty jej pisemnego zgłoszenia do Towarzystwa;
  - 5) umożliwienia Towarzystwu na dokonywanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i jej roz-

miaru oraz udzielenia w tym celu pomocy;

- 6) przygotowania na własny koszt zestawienia poniesionych strat i przekazania go do Towarzystwa,
  - 7) zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
2. Jeżeli za powstanie szkody odpowiedzialne są osoby trzecie, obowiązkiem Ubezpieczającego jest podanie dla Towarzystwu wszelkich znanych informacji dotyczących tych osób.
  3. Jeżeli przeciwko sprawcy szkody wszczęte zostało postępowanie karne, cywilne lub dyscyplinarne, Ubezpieczający obowiązany jest powiadomić o tym Towarzystwo niezwłocznie po uzyskaniu wiadomości.
  4. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć do Towarzystwa postanowienie o umorzeniu dochodzenia wszczętego w sprawie zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego wyroku sądowego.
  5. Jeżeli zdarzenie w wyniku, którego powstała szkoda, jest objęte zakresem ubezpieczenia również na podstawie umowy zawartej z innym ubezpieczycielem, Ubezpieczający obowiązany jest do natychmiastowego pisemnego poinformowania tego ubezpieczyciela o powstaniu szkody i uzyskania potwierdzenia odebrania tej wiadomości oraz do zawiadomienia Towarzystwa o przekazaniu takiej informacji (dostarczenie kopii pisma).

§ 17

Ubezpieczający rozliczający się na podstawie zryczałtowanego podatku od przychodu, dodatkowo obowiązany jest do:

- 1) przechowywania dowodów zakupu ubezpieczonego mienia wystawionych na Ubezpieczającego;
- 2) prowadzenia i przechowywania wykazu środków trwałych, o ile stanowią one przedmiot ubezpieczenia.

§ 18

1. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie wypełnił obowiązku wymienionego w § 16 ust. 1 pkt 2, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności.
2. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w § 16 ust. 1 pkt 1 lub 3 – 6 oraz ust. 2 – 4, Towarzystwo odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie obowiązków uniemożliwiło ustalenie przyczyny, okoliczności, przebiegu lub rozmiaru szkody bądź dochodzenie roszczeń regresowych.
3. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego którejkolwiek z obowiązków wymienionych w § 17, Towarzystwo odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie obowiązków uniemożliwiło ustalenie przyczyny lub rozmiaru szkody.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

§ 19

1. Wysokość szkody w poszczególnych maszynach ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania według kosztów naprawy z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych kalkulacją poszkodowanego.
2. W przypadku ustalenia sumy ubezpieczenia w wartości odtworzeniowej (nowej) lub księgowej brutto, wysokość szkody będzie ustalana według tych wartości, jednak pod warunkiem przystąpienia – nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody – do remontu lub naprawy przedmiotu ubezpieczenia. Jeżeli w tym terminie Ubezpieczający nie przystąpi do remontu lub naprawy przedmiotu ubezpieczenia, lub jeżeli złoży Towarzystwu pisemne oświadczenie o rezygnacji z remontu lub naprawy, wysokość szkody zostanie ustalona w wartości rzeczywistej. Postanowienia niniejszego ustępu nie mają zastosowania w sytuacji, gdy wartość odtworzeniowa (nowa) lub księgowa brutto jest niższa od wartości rzeczywistej.
3. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się niniejszych kosztów:
  - 1) wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do naprawy,

- 2) wszelkich zmian lub ulepszeń w uszkodzonych maszynach,
- 3) prowizorycznych napraw, z wyjątkiem napraw stanowiących część naprawy końcowej i nie podwyższających wielkości kosztu naprawy końcowej.
4. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości maszyny (części maszyny), które mogą być przeznaczone do wykorzystania, także wówczas, gdy naprawa maszyny jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona.
5. Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych dokumentów, w tym rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody. Ponadto Towarzystwo lub osoba przez nie upoważniona, taka jak powołany przez Towarzystwo rzeczoznawca, ma prawo wglądu do ksiąg i dokumentów Ubezpieczającego związanych z realizacją umowy ubezpieczenia oraz sporządzania z nich kopii. Jednocześnie Towarzystwo zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskało od Ubezpieczającego.
6. Jeżeli Ubezpieczający jest podatnikiem podatku VAT, wysokość odszkodowania ustala się według wartości netto (bez podatku VAT).

§ 20

1. Przy nadubezpieczeniu ustalenie wysokości szkody następuje w sposób określony w § 19 z zastrzeżeniem postanowień niniejszego paragrafu.
2. W granicach sum ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień § 21 - 24 niniejszych OWU, odszkodowanie obejmuje:
  - 1) uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z § 19 niniejszych OWU;
  - 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były stosowane do okoliczności szkody, chociażby okazały się bezskuteczne;
  - 3) udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie - do 5% wartości szkody.
3. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieubezpieczonego, koszty te pokrywane są proporcjonalnie do ich wysokości.

§ 21

Jeżeli w dniu szkody stwierdzono niedoubezpieczenie, to przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji. Zasady proporcji nie stosuje się, w wypadku, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia lub, gdy niedoubezpieczenie nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

§ 22

1. W przypadku stwierdzenia, iż w czasie powstania szkody nie zadziałał system zabezpieczenia mienia, za który udzielono zniżki składki, ustalone odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim udzielono zniżki składki za ten system.
2. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się uszkodzeń, za które zostało uprzednio wypłacone odszkodowanie.

§ 23

Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, ustalone odszkodowanie (zgodnie z § 19 – 22 niniejszych OWU) pomniejsza się o 10% nie mniej niż 200 zł.

§ 24

1. W przypadku powstania szkody Towarzystwo i Ubezpieczający lub Ubezpieczony mogą powołać rzeczoznawców celem ustalenia przyczyny lub wielkości szkody, wspólnie lub każdy we własnym imieniu.
2. W razie rozbieżności w ustaleniach rzeczoznawców działających w imieniu Towarzystwa i Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego,

strony mogą wspólnie powołać innego rzeczoznawcę, który na podstawie ustaleń rzeczoznawców stron umowy oraz ustaleń własnych wyda opinię wiążącą dla Towarzystwa i Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego.

3. Strona ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała.
4. Strony ponoszą po połowie koszty rzeczoznawcy, którego wspólnie powołały.

Wypłata odszkodowania

§ 25

1. Wypłata odszkodowania następuje na podstawie uznania roszczenia przez Towarzystwo, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłacane jest w ciągu 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
3. Jeżeli wyjaśnienie okoliczności potrzebnych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczeniowej Towarzystwa lub wysokości odszkodowania w terminie określonym w ust. 2 okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 2.
4. Odszkodowanie wypłaca się w formie przelewu na rachunek bankowy wskazany przez uprawnionego.
5. W przypadku wyboru przez uprawnionego innej formy wypłaty niż określona w ust. 4, koszt związany z realizacją płatności potrącony jest z wypłacanego odszkodowania.

Roszczenia regresowe

§ 26

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Jeżeli Towarzystwo pokryło część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części, pierwszeństwo w zaspokojeniu roszczeń.
4. Jeżeli Ubezpieczający zrzekł się bez zgody Towarzystwa roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania lub odpowiednio je zmniejszyć w takiej części, w jakiej zostało ograniczone roszczenie Towarzystwa przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę.
5. Jeżeli zrzeczenie lub ograniczenie roszczenia miało miejsce po wypłacie odszkodowania, Towarzystwo może zażądać zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

Rozpatrywanie odwołań, skarg i zażaleń

§ 27

Towarzystwo przed zawarciem umowy ubezpieczenia udziela Ubezpieczającemu informacji dotyczących sposobu i trybu rozpatrywania skarg i zażaleń zgłaszanych przez Ubezpieczającego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, a także organu właściwego do ich rozpoznania.

§ 28

1. Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia może wnieść odwołania, skargi i zażalenia związane z działalnością Towarzystwa:
  - 1) w sprawach dotyczących zawarcia umowy ubezpieczenia – do

- dyrektora biura regionalnego Towarzystwa, w którym została lub miała być zawarta umowa ubezpieczenia,
- 2) w pozostałych sprawach – do Zarządu Towarzystwa – za pośrednictwem biura regionalnego, w którym została lub miała być zawarta umowa ubezpieczenia.
  2. Odwołanie, skarga lub zażalenie dotyczące zakresu odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania powinno być wniesione w terminie 30 dni od daty doręczenia stanowiska Towarzystwa w sprawie.
  3. Odwołania, skargi i zażalenia powinny być wnoszone na piśmie.

§ 29

1. Towarzystwo rozpatruje odwołanie, skargę lub zażalenie w terminie 30 dni od dnia jego wniesienia.
2. W razie zaistnienia istotnych przyczyn uniemożliwiających zachowanie terminu określonego w ust. 1, Towarzystwo zawiadamia o tym osobę wnoszącą odwołanie, skargę lub zażalenie podając przyczyny opóźnienia w ciągu 7 dni od stwierdzenia tych przyczyn.

§ 30

1. Jeżeli z treści odwołania, skargi lub zażalenia nie można ustalić jego przedmiotu, Towarzystwo zwraca się do osoby wnoszącej odwołanie, skargę lub zażalenie o wyjaśnienie lub uzupełnienie jego treści w terminie 7 dni od otrzymania pisma Towarzystwa w tej sprawie z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie odwołania, skargi lub zażalenia bez rozpoznania.
2. W razie usunięcia braków zgodnie z ust. 1, termin do rozpatrzenia odwołania, skargi lub zażalenia liczy się od dnia usunięcia braków.

§ 31

1. Spory, jakie mogą wynikać z umowy ubezpieczenia podlegają rozpoznaniu przed sądem właściwym dla siedziby pozwanego albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania/siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. W kwestiach nieuregulowanych niniejszymi ogólnymi warunkami ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz postanowienia statutu Towarzystwa.

***

Podstawę obowiązywania niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia stanowi Uchwała Zarządu TUW „TUW” nr 373/08 z dnia 19 września 2008 r. oraz Zarządzenie Prezesa Zarządu TUW „TUW” nr 39/08 z dnia 19 września 2008 r.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów zawieranych od dnia 15 października 2008 r.

CZŁONEK ZARZĄDU

Agnieszka Różga

PREZES ZARZĄDU

Ewa Stachura-Kruszewska